

T.C.
BAŞBAKANLIK
Hazine Müsteşarlığı

7-8837
(GK-18)

Sayı: B.02.1.HZN.0.13.05.02-610/
Konu: Soru Önergesi

02.11.2012* 17474

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 04.07.2012 tarihli ve A.01.0.KKB.0.10.00.00-7/8837-122762 sayılı yazınız.

İstanbul Milletvekili Sayın Umut ORAN tarafından tevcih edilen 7/8837 sayılı soru önergesine ilişkin olarak Hazine Müsteşarlığı tarafından hazırlanan cevap metni ekte yer almaktadır.

Bilgileri ile gereğini arz ederim.

Ali BABACAN
Başbakan Yardımcısı

EKLER:

1- Yazı (3 Sayfa)

DAĞITIM:

Bilgi: Başbakanlığa

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SN. Umut Oran Tarafından
Başbakan Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a Tevcih Edilen
7/8837 Sayılı Soru Önergesine İlişkin Olarak
Hazine Müsteşarlığı Tarafından Hazırlanan Cevap
Metni**

SORU 1: Toplam ülke ve kamu dış borcu içinde çok küçük bir ağırlık oluşturan IMF'ye borcun kapanma noktasına gelmesi, Türkiye'nin borçsuz bir ülke olduğunu, borçluluktan kurtulduğunu gösterir mi?

SORU 2: IMF'ye olan borç sıfırlansa bile, bu durumu öne çıkarıp, bunun dışında kalan üçte biri kamuya ait toplam 300 milyar doları aşan ülke dış borç stokunu yok sayarak, 'borcu olmayan bir devlet' görüntüsü vermeniz gerçeklerle bağdaşır mı?

SORU 3: Türkiye'nin IMF'ye olan borcunu tamamen sıfırlaması durumunda, hesabı kapatmayı, IMF ile ilişkileri sonlandırmayı düşünüyor musunuz?

SORU 5: Türkiye'de 5 milyar dolar ile bir yılda kaç ilave istihdam yaratılabilir?

CEVAP 1-2-3-5: 14 Ağustos 2012 tarihi itibarıyla ülkemizin kaynak kullanımından dolayı IMF'ye kalan borcu 0,843 milyar SDR olup, bu tutar 1,274 milyar ABD Doları'na tekabül etmektedir. Söz konusu borç, belirli bir takvim çerçevesinde peyderpey ödenmekte olup, Mayıs 2013 itibarıyla sona erecektir.

2012 yılı başından bu yana sürmekte olan IMF kaynaklarının artırılmasına yönelik çalışmalar kapsamında, çeşitli ülkeler tarafından 456 milyar ABD Doları tutarında kaynak taahhüt edilmiştir. Ülkemiz de bu çabaya katkıda bulunmak üzere 5 milyar ABD Doları tutarında taahhütte bulunmuştur. Söz konusu tutar Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) tarafından uluslararası rezervlerimiz içerisinde sayılmak kaydıyla karşılanacaktır (19 Haziran 2012 tarihli ve 2012-41 sayılı TCMB Basın Duyurusu). Bu itibarla, IMF ile yapılacak anlaşma uyarınca söz konusu tutarın Türkiye'nin uluslararası rezervleri arasında sayılması da mümkün olabilecektir.

Ülkemizin IMF kaynaklarına yapmayı taahhüt ettiği tutar, ancak IMF kaynaklarının yetersiz kaldığı durumlarda, IMF'nin talebi doğrultusunda ve ülkemizin rızası ile kullanılabilir. IMF'ye kaynakların kullanılması aşamasında, ülkelerin ödemeler dengesi ihtiyacı olup olmadığı ayrıca değerlendirilecektir.

Ayrıca ülkemiz tarafından taahhüt edilen tutar, IMF tarafından kullanılmış olsa dahi, herhangi bir ödemeler dengesi ihtiyacı yaşanması durumunda, tamamıyla derhal ve herhangi bir koşul olmaksızın geri alınabilecektir. Nitekim taahhüt kapsamındaki kaynakların rezerv sayılabilmesi de ödemeler dengesi ihtiyacına binaen istenildiği anda kaynakların geri çağrılabilme özelliğinden kaynaklanmaktadır.

SORU 4: Küresel ekonomide devam eden sıkıntıların da etkisiyle Türkiye ekonomisine dış kaynak girişinin geçen yıla göre önemli ölçüde yavaşladığı gözleniyor. Özellikle sıcak para kaşışı başta olmak üzere sermaye hareketleri kaynaklı şoklar yaşanması durumunda, özel sektörün ve kamunun devasa boyutlardaki dış borcunun çevrilmesinde yaşanabilecek risklere karşı önlemleriniz nelerdir?

CEVAP 4: Türkiye Brüt Dış Borç Stoku/GSYH oranı 2002 yılındaki yüzde 56,2'lik seviyesinden 2011 yılı sonu itibarıyla yüzde 39,7 seviyesine düşmüştür. Kamu sektörünün dış borcunun GSYH'ye oranı ise 2002 yılında yüzde 28 iken bu oran 2011 yılı sonunda yüzde 12,3'e gerilemiş ve özel sektör borçlanmaları için güvenli bir alan yaratılmıştır. Mali yükümlülüklerin yanı sıra finansal varlıkların da değerlendirilmesine olanak sağlayan net borç stoku göstergesi ele alındığında da benzer bir eğilim dikkat çekmektedir. Türkiye Net Dış Borç Stoku/GSYH oranı 2002 yılındaki yüzde 38,4'lük seviyesinden 2011 yılında yüzde 23,9 seviyesine düşmüştür. Dış borç stokunun vade yapısı incelendiğinde, kamu brüt dış borç stokunun yüzde 92,6'sı uzun vadeli borçlardan oluşmaktadır.

Özel sektör brüt dış borç stokunun ise 2011 yılı itibarıyla sadece yüzde 37,3'lük kısmı kısa vadeli borçlardan oluştuğu dikkat çekmektedir. Bu kapsamda, Türkiye'nin dış borç yükünün gerek büyüklüğü gerekse vade yapısı incelendiğinde kur şokuna olan duyarlılığın önemli ölçüde azaldığı değerlendirilmektedir.

Güçlü rezerv politikası çerçevesinde TCMB brüt rezerv miktarı aynı dönemde önemli ölçüde artmıştır. 2002 yılında TCMB brüt rezerv pozisyonu 26,7 milyar dolar seviyelerinde iken Ağustos 2012 itibarıyla 87,8 milyar dolar seviyelerine çıkmıştır.